

مۇقەددەس كىتاب

رۇت

رۇت

مۇقەددەس كىتاب - كونا ئەھدە
(تەۋرات، زەبۇر ۋە پەيغەمبەرلەر)

8-قىسىم

1950-يىلىدىكى «مۇقەددەس كىتاب» نىڭ
ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى ھازىرقى زامان
ئۇيغۇر تىلىغا ئۆزگەرتىلدى

2013

دەسلەپكى نۇسخا

www.dunyaningnuri.com

رۇت

ئېلىمبەك ۋە نائومى

1 ھاكىملار سەلتەنەت قىلغان كۈنلەردە يۇرتتا ئاچارچىلىق بولدى. ئۇ ۋاقىت بىر ئادەم ئۆز خوتۇنى ۋە ئىككى ئوغلى بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيتلەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ يۇرتىدا بىر ۋاقىتقىچە ئولتۇرماق ئۈچۈن باردى. 2 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى ئېلىمبەك، خوتۇننىڭ ئىسمى نائومى ۋە ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسىملىرى ماخلون بىلەن كىليون ئىدى. ئۇلار بەيتلەھەمدە ئولتۇراقلىق ئەفراتىيلار بولۇپ، موئابنىڭ يۇرتىغا كېلىپ ئاندا ئولتۇردى. 3 نائومىنىڭ ئېرى ئېلىمبەك ئۆلدى، لېكىن خوتۇن ئۆزى بىلەن ئىككى ئوغلى ئاندا قالدى. 4 بۇلار موئابىيلاردىن ئۆزىگە خوتۇنلار ئالدى. بىرىنىڭ ئېتى ئوريا ۋە يەنە بىرىنىڭ ئېتى رۇت ئىدى. 5 ئۇلار ئاندا تەخمىنەن ئون يىل ئولتۇرغاندىن كېيىن ماخلون بىلەن كىليوننىڭ ئىككىلىسى ئۆلدى. لېكىن خوتۇن، ئېرى بىلەن ئوغۇللىرى ئۆلگەندىن كېيىن، ھايات قالدى.

نائومى كېلىنى رۇت بىلەن بەيتلەھەمگە يېنىپ كېلىدۇ

6 ئەمما خوتۇن ئۆز ئىككى كېلىنى بىلەن قويۇپ، موئابنىڭ يۇرتىدىن يانماقچى بولدى. چۈنكى «خۇداۋەندە ئۆز قوۋمىنى يوقلاپ، ئۇلارغا نان بەردى» دەپ موئابنىڭ يۇرتىدا ئاڭلانغانىدى. 7 ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۆزى ئىككى كېلىنى بىلەن ئولتۇرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىغا يانغىلى يولغا كېتىپ باردى. 8 نائومى ئۆز ئىككى كېلىنىگە ئېيتتىكى: «يېنىپ كېتىپ، ھەربىرىڭلار ئۆز ئانىسىنىڭ ئۆيىگە بارسۇن. سىلەر ئۆلگەن كىشىلەرگە ۋە ماڭا ياخشىلىق قىلغاندەك خۇداۋەندە سىلەرگە ياخشىلىق قىلغاي. 9 خۇداۋەندە بەرگەيىكى، ھەربىرىڭلار ئۆز ئېرىنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپسۇن» دەپ ئۇلارنى سۆيىدى. ئەمما ئۇلار ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن يىغلاپ، 10 ئۇنىڭغا ئېيتتىكى: «سەن بىلەن ئۆز قوۋمىڭغا يانمىساق بولمايدۇ» دېدى. 11 لېكىن نائومى ئېيتتى: «يېنىپ بېرىڭلار، ئەي قىزلىرىم، نېمىشقا مەن بىلەن بارغايىسىلەر؟ سىلەرگە ئەر بولىدىغان ئوغۇللار يەنە تۇغالايمەنمۇ؟ 12 يېنىپ بېرىڭلار، ئەي قىزلىرىم، چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچ يەنە ئەرگە تەگكىلى يارمايمەن. ئەگەر ئۈمىدىم تېخى بار دېسەم، بۇ كېچە بىر ئەرگە تېگىپ ئوغۇللار تۇغساممۇ، 13 ئۇلار بالاغەت بولغۇچىلىك سەۋر قىلىپ، باشقا ئەرگە تەگمەي، ئۇلار ئۈچۈن ساقلاپ تۇراتتىڭلارمۇ؟ ئۇنداق بولمىسۇن، ئەي قىزلىرىم! خۇداۋەندىنىڭ قولى مېنى ئۇردى ئەمەسمۇ؟ ئەمما سىلەر ئۈچۈن ئىچىم ئاغرىدۇ» دېدى. 14 ئۇلار يەنە ئۈنلۈك ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. ئوريا ئۆز قېيىنلىقىنى خوشلىشىپ سۆيىدى، لېكىن رۇت ئۇنىڭ بىلەن قالدى. 15 نائومى ئېيتتىكى: «مانا يەڭگە كېلىنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن تەڭرىلىرىگە يېنىپ كەتتى! سەن

ھەم ئۆز يەڭگە كېلىنىڭگە ئەگىشىپ، يېنىپ كەتكەن» دېدى. ¹⁶ لېكىن رۇت ئېيتتىكى: «مېنى كەتكىلى قويماي، سېنى تاشلاپ يانغىلى مېنى زورلىمىغىن. سەن بارىدىغان يەرگە مەنمۇ بېرىپ، سەن توختايدىغان يەردە مەن ھەم توختاي. سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭ خەلقىم بولۇپ، سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭ خۇدايىم بولسۇن. ¹⁷ سەن ئۆلىدىغان يەردە مەنمۇ ئۆلۈپ دەپنە قىلىنماي. ئۆلۈمدىن باشقا نەرسە مېنى سەندىن ئايرىسا، خۇداۋەندە ماڭا ئۇنداق قىلسۇن، مۇنداق قىلسۇن، بەلكى بۇنىڭدىن زىيادە قىلسۇن» دېدى. ¹⁸ ئائومى ئۇنىڭ بىلەن بارغىلى چىڭ نىيەت قىلغىنىنى كۆرگەندە ئۇنىڭغا بۇ ئىش توغرىسىدىن يەنە سۆز قىلماي، ¹⁹ ئىككىلىسى مېڭىپ، بەيتلەھەمگە يېتىپ كەلدى. بەيتلەھەمگە يەتكەندە ھەممە شەھەر ئۇلارنىڭ جەھىتىدىن قوزغىلىپ كەتتى. خوتۇنلار بولسا: «بۇ ئائومى ئەمەسمۇ؟» دېيىشەتتى. ²⁰ ئۇ ئۇلارغا ئېيتتى: «مېنى ئائومى دېمەي، بەلكى مېنى مارا دەڭلار، چۈنكى قادىر-مۇتلەق خۇدا مېنىڭ ئەھۋالىمنى ئېچىتتى. ²¹ بايدەك بۇ يەردىن چىقتىم، لېكىن خۇداۋەندە مېنى قۇرۇق ياندۇردى. خۇداۋەندە ماڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، قادىر-مۇتلەق خۇدا مېنى تەڭلىككە سالغاندىن كېيىن نېمىشقا مېنى < ئائومى > دەيسىلەر» دېدى. ²² ئائومى بىلەن كېلىنى بولغان موئابىي رۇت موئابنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ، بەيتلەھەمگە يېنىپ كەلگەندە ئارىا ئورمىسى باشلىغانىدى.

رۇت بوئازنىڭ ئېتىزلىقىدا باشقا تېرىدۇ

2 ¹ لېكىن ئائومىنىڭ ئېرىگە تۇغقان بولۇپ، بوئاز دەپ ئاتالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئېلىمبەلەكنىڭ خانىدانىدىن بولۇپ، تولا باي ئىدى. ² موئابىي رۇت ئائومىغا ئېيتتى: «مەن ئېتىزلىققا چىقىپ، بىركىمنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇنىڭ كەينىدىن ئارىا باشلىرىنى تېرەيمۇ؟ ئۇ ئۇنىڭغا: «بارغىن، ئەي قىزىم» دېدى. ³ ئۇ بېرىپ، بىر ئېتىزلىققا كېلىپ، ئاندا ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن ئارىا باشلىرىنى تەرگىلى تۇردى. ئاسادىيىلىقتىن بۇ ئېتىزلىق ئېلىمبەلەككە تۇغقان بولغان بوئازنىڭكى ئىدى. ⁴ ئۇ ۋاقىت بوئاز بەيتلەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمىچىلارغا: «خۇداۋەندە سىلەر بىلەن بولسۇن» دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: «خۇداۋەندە سېنى مۇبارەكلىسۇن» دەپ ئېيتتى. ⁵ ئاندىن بوئاز ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇرغان خىزمەتكاردىن: «بۇ ياش خوتۇن كىمنىڭكى ئىكەن؟» دەپ سورىدى. ⁶ ئورمىچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇرغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ ئېيتتىكى: «بۇ ئۆزى موئابىي بولۇپ ئائومى بىلەن موئاب يۇرتىدىن كەلگەن خوتۇن بولىدۇ. ⁷ ئۇ ئۆزى: < ئورمىچىلارنىڭ كەينىدىن ئۇنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باش تەرسەم بولامدۇ؟ > دەپ سوراپ كېلىپ، ئەتىدىن بۇ ۋاقىتقىچە ئىشلەپ تۇردى. لېكىن ئەمدى بەيتتە كىچىككىنا راھەت ئالدى» دېدى. ⁸ بوئاز رۇتقا ئېيتتى: «ئاڭلىغىن، ئەي قىزىم! سەن باش تەرگىلى باشقا بىر كىشىنىڭ

ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىن ھەم كەتمەي، مېنىڭ دېدەكلىرىم بىلەن مۇندا قالغىن. ⁹ ئورمىچىلار ئىشلىگەن يەرگە قاراپ ئۇلارنىڭ كەينىدىن بارغىن. سەن توغرىلۇق: < ئۇنىڭغا تەگمەڭلار > دەپ يىگىتلەرگە بۇيرۇپ قويدۇم. ئۇسساپ قالساڭ، كوزىلارغا بېرىپ، يىگىتلىرىم تارتقان سۇدىن ئىچكىن» دېدى. ¹⁰ رۇت يۈز تۆۋەن چۈشۈپ، يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ ئۇنىڭغا: «مەن بىر بىگەنە بولسام، نېمىشقا كۆزلىرىڭدە شۇنچە ئىلتىپات تاپتىمكى مەندىن خەۋەر ئالغايىسەن» دېدى. ¹¹ بوئاز ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ ئېيتتى: «ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن ئۆز قېينانىڭغا قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم، قانداقكى، ئاتاڭ بىلەن ئاناڭنى ۋە ئۆز ۋەتىنىڭنى تاشلاپ، ئىلگىرى تونۇمىغان خەلقكە كەلدىڭ. ¹² خۇداۋەندە قىلغىنىڭغا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي. سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ تەڭرىسى خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىدىن ساڭا تولۇق ئىنئام بېرىلسۇن» دېدى. ¹³ ئۇ ئېيتتى: «ئەي خوجام، كۆزلىرىڭدە ئىلتىپات تاپقايىمەن. مەن سېنىڭ دېدەكلىرىڭدەك بولمىسام ھەم، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، ئۆز دېدىڭىڭگە مېھرىبانلىق سۆز قىلدىڭ» دېدى.

¹⁴ تائام يەيدىغان ۋاقىتتا بوئاز ئۇنىڭغا: «مۇندا كېلىپ، نان يەپ نېنىڭنى سىرىكىگە تۈگۈرگىن» دېگەندە رۇت ئورمىچىلارنىڭ يېنىدا ئولتۇرسا، بوئاز ئۇنىڭغا قوماچ بەردى. ئۇ يەپ تويغاندىن كېيىن تائام ئېشىپ قالدى. ¹⁵ ئۇ باش تەرگىلى قويغاندا بوئاز ئۆز يىگىتلىرىگە ئېيتتى: «ئۇنىڭغا خاپىلىق قىلماي، ئۈنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باش تەرگىلى قويۇڭلار. ¹⁶ سىلەر ھەم ئۈنچىلەردىن باشلار تارتىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا تەرگىلى قويۇپ، ئۇنى ھېچ تىلىمەڭلار» دېدى.

¹⁷ ئۇ ئۆزى ئاخشامغىچە ئېتىزلىقتا باش تېرىپ، ئۇ تەرگەن باشلارنى سوققاندا تەخمىنەن بىر ئېفا چىقتى. ¹⁸ ئاندىن يۈكنى ئېلىپ، شەھەرگە كىرسە، قېينانىسى ئۇنىڭ تېرىپ كەلگەن نەرسىسىنى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەپ، ئېشىپ قالغاندا ساقلاپ قويغان تائامنى چىقىرىپ قېينانىسىغا بەردى. ¹⁹ قېينانىسى ئۇنىڭغا: «سەن بۈگۈن نە يەردە باش تېرىپ، نە يەردە ئىش قىلدىڭ؟ سەندىن خەۋەر ئالغان كىشى مۇبارەك بولسۇن» دەپ ئېيتتى. ئۇ ئۆز قېينانىسىغا كىمىنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى دەپ بېرىپ: «مەن بۈگۈن بوئاز دېگەن ئادەمنىڭكىدە ئىشلىدىم» دېدى. ²⁰ ئائومى كېلىنىگە ئېيتتىكى: «تىرىك بىلەن ئۆلگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىشتىن ئۆزىنى يىغىمىغان كىشى خۇداۋەندىنىڭ تەرىپىدىن بەرىكەت تاپسۇن» دېدى. ئاندىن ئائومى ئۇنىڭغا يەنە ئېيتتىكى: «ئۇ ئادەم بىزگە يېقىن تۇغقان بولۇپ، بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ئۇرۇق-تۇغقانلاردىن بىرىدۇر. ²¹ موئابىي رۇت ئېيتتىكى: «ئۇ ماڭا: < مېنىڭ يىگىتلىرىم ھەممە ھوسۇلۇمنى يىغقۇچىلىك ئۇلار بىلەن قالغىن > دەپ ھەم ئېيتتى». ²² ئائومى ئۆز كېلىنى رۇتقا ئېيتتى: «باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىدا ساڭا يامانلىق قىلمىسۇن دەپ، ئۇنىڭ دېدەكلىرى بىلەن چىقساڭ، ياخشى بولىدۇ، ئەي قىزىم» دېدى. ²³ رۇت بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ، ھەم ئاريا، ھەم بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچىلىك بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ باش تېرەتتى. لېكىن قېينانىسىنىڭكىدە ئولتۇراقلىق ئىدى.

رۇت ۋە بوئاز خاماندا

3¹ قەينانسى نائومى ئۇنىڭغا ئېيتتى: «ئەي قىزىم، سېنىڭ ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا راھەت تاپتۇرمايمەنمۇ؟² سەن بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن ئىشلەپ يۈردۈڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئۆزى بىزگە تۇغقان ئەمەسمۇ؟ مانا ئۇ بۇ كېچە خاماندا ئارپا سورۇيدۇ.³ ئەمدى سەن ئۆزۈڭنى يۇيۇپ، ياغ بىلەن ياغلاپ، ئېگىن كىيىپ، خامانغا چۈشۈپ بارغىن. لېكىن ئېھتىيات قىلىپ، ئۇ كىشى تائام يەپ-ئىچىپ بولغۇچىلىك ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن.⁴ ئۇ ياتقاندا ئۇنىڭ ئۇخلايدىغان يېرىنى مەلۇم قىلىپ، ئاندا بېرىپ، ئاياغلىرىنىڭ جايىنى ئېچىپ، ئاندا ياتقىن. ئۇ ئۆزى ساڭا نېمە قىلىدىغىنىنى دەپ بېرىدۇ» دېسە،⁵ ئۇ ئۇنىڭغا: «ھەر نە دېسەڭ قىلاي» دېدى.

6⁶ ئۇ خامانغا چۈشۈپ بېرىپ، قەينانسى ئۇنىڭغا بۇيرۇغاندەك قىلدى.⁷ بوئاز تائام يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ، چەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ياتقاندا ئۇ كېلىپ، تۇيدۇرماي ئاياغلىرىنىڭ جايىنى ئېچىپ ياتتى.⁸ يېرىم كېچىدە بوئاز چۆچۈپ ئالدىغا ئېگىلگەندە، مانا ئاياغلىرىنىڭ يېنىدا بىر خوتۇن ياتىدۇ.⁹ ئۇ: «كىم سەن؟» دەپ سورىدى. مەن دېدىكىڭ رۇت بولمەن. سەن مېنىڭ قۇتقۇزالايدىغان يېقىن تۇغقان بولغاندىن كېيىن دېدىكىڭنىڭ ئۈستىگە ئېتىكىڭنى يايغىن» دەپ جاۋاب بەردى.¹⁰ ئۇ ئېيتتى: «ئەي قىزىم، خۇداۋەندە سېنى مۇبارەكلىسۇن! ئاخىردا ئاۋۋالقىدىن چوڭراق كۆڭۈل ياخشىلىقى كۆرسەتتىڭ. يىگىتلەر، خاھى كەمبەغەل، خاھى باي بولسا ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمىدىڭ.¹¹ ئەي قىزىم، ئەمدى قورقمىغىن. ھەرنېمە سورىساڭ ساڭا قىلاي، چۈنكى شەھرىمنىڭ ھەممە خەلقى سېنى ياخشى خوتۇن دەپ بىلىدۇ.¹² قۇتقۇزالايدىغان يېقىن تۇغقىنىڭ بولغىنىم راست، لېكىن سېنىڭ مەندىن قۇتقۇزالايدىغان يېقىنراق تۇغقىنىڭ بار.¹³ ئەمدى كېچىدە بۇ يەردە قالغىن. ئەگەر ئۇ ئەتە يېقىن تۇغقانلىق ھەققىگە مۇۋاپىق سېنى ئالمىسا، تىرىك خۇداۋەندە بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن يېقىن تۇغقانلىق ھەققىگە مۇۋاپىق سېنى ئالاي. ئەمدى ئەتىگىچە مۇندا يېتىپ تۇرغىن» دېدى.

14¹⁴ ئۇنىڭ ئاياغلىرىنىڭ يېنىدا ئەتىگىچە يېتىپ، بىرى يەنە بىرىنى تونۇغۇدەك يورۇق بولماستا قوپتى. چۈنكى بوئاز: «خوتۇننىڭ بۇ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن» دەپ ئېيتقاندى.¹⁵ ئۇ ئېيتتىكى: «ئۆزۈڭ كىيگەن يېپىنچىنى تۇتۇپ تۇرغىن» دېدى. ئۇ ئۇنى تۇتۇپ تۇرغاندا بوئاز ئارىپىدىن ئالتە كەمچەن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭغا يۆتكىتىپ قويدى. ئۇ ئۆزى شەھەرگە كىرىپ،

16¹⁶ ئۆز قەينانسىغا كەلگەندە ئۇ: «ئەي قىزىم، ئىشىڭ قانداق بولدى؟» دەپ سورىدى. ئۇ ۋاقىت بۇ ئادەمنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بېرىپ،¹⁷ ئېيتتى: «ئۇ بۇ ئالتە كەمچەن ئارىپىنى ماڭا بېرىپ: <ئۆز قەينانغا قۇرۇق يانمىغايىسەن> دەپ ئېيتتى» دېدى.¹⁸ ئۇ ئېيتتى: «ئەي قىزىم بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنى كۆرگۈچىلىك سەۋر قىلغىن. ئۇ ئادەم بۇ كۈن شۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي راھەت ئالمايدۇ» دېدى.